

Varuh dijakovih pravic

Načelno mnenje št. 0209/01

Ali organi gimnazije lahko kot pogoj za kandidaturo za mesto predsednika dijaške skupnosti določijo minimalni učni uspeh?

Pri pripravi načelnega mnenja št. 0209/01 o možnosti pogoja minimalnega učnega uspeha za kandidaturo za predsednika dijaške skupnosti gimnazije, sem se oprl na naslednje predpise:

31. člen Zakona o gimnazijah (Zgim-UPB1) pravi:

»Dijaki gimnazije lahko organizirajo skupnost dijakov. Skupnost deluje na ravni šole in v oddelkih. Skupnost dijakov vodi odbor, v katerem so predstavniki vseh oddelčnih skupnosti. Način dela skupnosti in njenih organov določajo pravila skupnosti. Skupnost dijakov organizira obšolsko življenje in delo in obravnava vprašanja, povezana z vzgojno-izobraževalnim delom in upravljanjem, ter daje organom šole svoje predloge. Dijaki gimnazij se lahko povezujejo v združenje gimnazijcev.«

2. člen Pravilnika o šolskem redu v srednjih šolah v svojih 9. in 13. alinejah pravi:

»Dijak ima predvsem pravico do:

- enakopravnega obravnavanja ne glede na spol, raso in etnično pripadnost, veroizpoved, socialni status družine in druge okoliščine,*
- delovanja v skupnosti dijakov.«*

6. člen Pravilnika o šolskem redu v srednjih šolah pravi:

»Šolska pravila določajo hišni red in druga pravila v skladu s tem pravilnikom in drugimi predpisi. Šolska pravila določi ravnatelj. Ravnatelj si pred določitvijo šolskih pravil pridobi mnenje učiteljskega zbora, skupnosti dijakov in sveta šole, v primeru iz prvega odstavka 18. člena tega pravilnika pa tudi mnenje sveta staršev.«

11. člen Pravilnika o šolskem redu v srednjih šolah pravi:

»Dijaki se lahko organizirajo v skupnost dijakov. Šola zagotovi osnovne pogoje za delo skupnosti (npr. prostor in potrebne informacije). Skupnost dijakov deluje v skladu s svojimi pravili in se praviloma sestaja izven pouka. Ravnatelj lahko ob soglasju skupnosti dijakov tej določi mentorja. Učiteljski zbor, svet staršev in svet šole obravnavajo predloge, mnenja in pobude skupnosti dijakov ter jih seznanijo s svojimi stališči in odločitvami.«

2. člen Deklaracije o dijakovih pravicah pravi:

»Vsaka srednja šola mora zagotoviti zakonsko priznano predstavniško telo dijakov, ki ga demokratično izvolijo dijaki šole. Pravico voliti in biti izvoljeni imajo vsi dijaki.«

10. člen Statuta Dijaške organizacije Slovenije pravi:

»Dijakinje in dijaki, ki imajo status dijaka v skladu z zakonodajo v Republiki Sloveniji, imajo pravico voliti in biti voljeni v organe Dijaške organizacije Slovenije.«

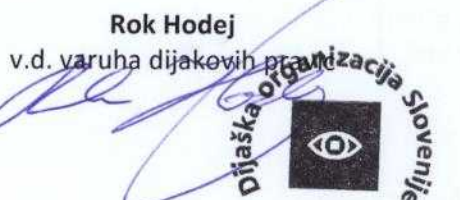

Iz zgoraj navedenega je ugotoviti, da dijaško skupnost gimnazije sestavljajo osebe, ki imajo status dijaka te gimnazije. Vsako osebo s statusom dijaka mora šola obravnavati enakopravno, ne glede na morebitne osebne okoliščine. Oseba z izpolnjevanjem pogojev za status dijaka ima vse pravice in dolžnosti, ki izhajajo iz zgoraj omenjenih predpisov.

Za obdržanje statusa dijaka mora oseba izpolnjevati določena merila, med drugim tudi pozitiven učni uspeh. Iz statusa izhajajo pravice in dolžnosti, ki se med dijaki ne razlikujejo glede na učni uspeh. Iz tega sledi, da pogoj, kot je učni uspeh, ne more biti del meril za kandidiranje za predsednika dijaške skupnosti.

Pravila o delovanju dijaške skupnosti določajo način dela in organe dijaške skupnosti. Pravila določa dijaška skupnost sama. Morebitna šolska pravila, ki jih določi ravnatelj, ne morejo določati načina dela in organizacije dijaške skupnosti, v vsakem primeru pa mora ravnatelj pridobiti mnenje dijaške skupnosti o predlogu šolskih pravil.

Dijaška organizacija Slovenije omogoča enakopravno participacijo vseh oseb s statusom dijaka v skladu z zakonodajo. Dijakov učni uspeh ali druge osebne okoliščine, ki jih ne priznava zakonodaja, ne morejo biti del pogojev za kandidiranje na katerikoli položaj. Deklaracija o dijakovih pravicah jasneje določa, da ima na vsaki šoli pravico voliti in biti voljen vsak dijak.

Iz zgoraj povedanega je zaključiti, da organ gimnazije ne more določiti minimalnega učnega uspeha kot merilo za možnost kandidiranja za predsednika dijaške skupnosti gimnazije.

Rok Hodej
v.d. varuha dijakovih pravic

Dijaška organizacija Slovenije

Ljubljana, 6. februar 2009